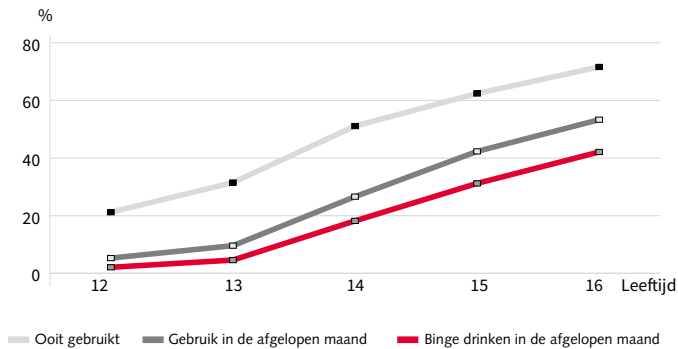

Alcoholgebruik onder jongeren en volwassenen

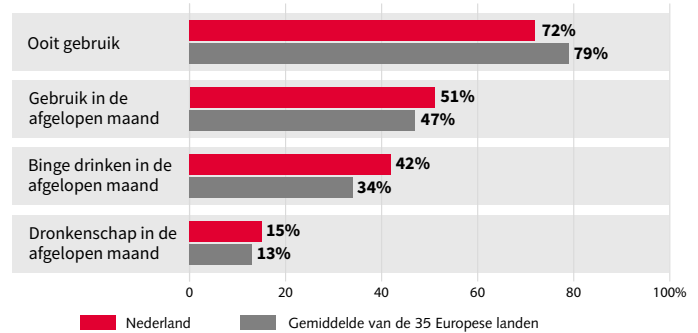
Cijfers en gevolgen - wat je moet weten als zorgprofessional

Alcoholgebruik jongeren (12 t/m 16 jaar) in 2019 ^[1]

Gemiddeld drinken jongeren hun eerste glas alcohol op de leeftijd van 13,3 jaar.

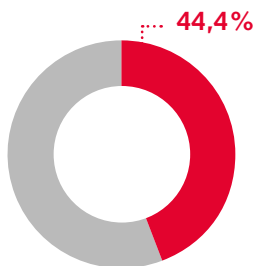
Alcoholgebruik jongeren (15-16 jaar): Nederland vergeleken met 34 andere Europese landen ^[2]

Nederlandse jongeren scoren hoger dan gemiddeld op gebruik, binge drinken én dronkenschap in de afgelopen maand.

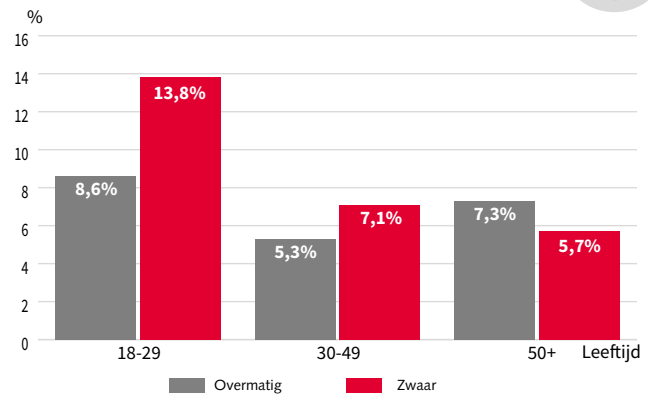
In 2020 dronk 77.6% van de volwassenen weleens alcohol ^[3]

In 2020 hielden ruim 2 op de 5 Nederlanders zich aan het advies van de Gezondheidsraad, vrouwen vaker dan mannen.

“Drink **geen** alcohol of in ieder geval **niet meer dan één glas per dag**”

Van de Nederlandse bevolking drinkt 6,9% overmatig en 7,7% zwaar.

In 2016 lag het Nederlandse alcoholgebruik per hoofd van de algemene bevolking onder het EU+ gemiddelde, net zoals het percentage binge drinken in de afgelopen maand ^[4]. Echter, van 21 Europese landen heeft Nederland samen met Portugal het hoogste percentage frequente drinkers, gedefinieerd als het meer dan 1 keer per week drinken van alcohol ^[5].

Kerncijfers alcoholgebruik

Ooit gebruikt: het percentage jongeren dat aangeeft ooit alcohol te hebben gedronken.

Gebruik in de afgelopen maand: het percentage jongeren dat aangeeft in de maand voorafgaand aan het onderzoek alcohol te hebben gedronken.

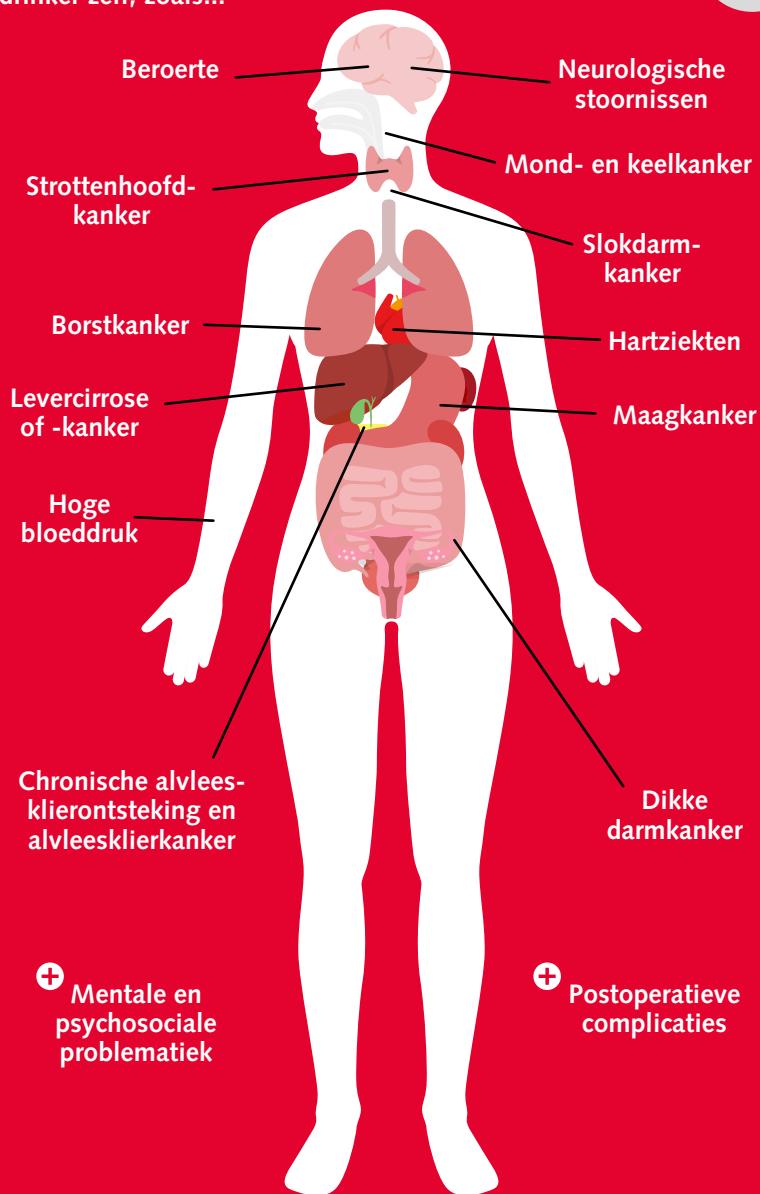
Binge drinken: het percentage dat aangeeft 5 glazen of meer per gelegenheid te drinken, ongeacht het geslacht.

Geen of weinig gebruik: het percentage volwassenen dat zich houdt aan het advies van de Gezondheidsraad: drink niet of niet meer dan 1 glas alcohol per dag.

Overmatig drinken: het percentage volwassenen dat aangeeft meer dan 14 (vrouwen) of 21 (mannen) glazen alcohol per week te hebben gedronken.

Zwaar drinken: het percentage volwassenen dat aangeeft minstens 1 keer per week ten minste 4 (vrouwen) of 6 (mannen) glazen alcohol op een dag te hebben gedronken.

Alcoholgebruik geeft veel gezondheidsrisico's voor de drinker zelf, zoals...

Noot. Aangepast overgenomen uit "Implementatie (vroeg) signalering alcoholproblematiek: Algemene handreiking voor zorgprofessionals in ziekenhuizen in Nederland", door J. F. R. M. Kools et al., 2020, p. 2. Copyright 2020 door Samenwerkingsverband Vroegsignalering Alcoholproblematiek.

Alcoholschade voor de drinker zelf én (anderen in) de maatschappij

Alcoholgebruik is niet alleen schadelijk voor de drinker zelf, maar ook voor (anderen in) de maatschappij. Naast gezondheidsrisico's leidt alcoholgebruik tot zorgkosten, productiviteitsverliezen, kosten in het onderwijs, kosten voor politie en justitie, (on)bedoeld letsel door verkeersongevallen, vandalisme, (huiselijk) geweld en schade aan anderen. Uit het RIVM rapport uit 2018 blijkt dat de kosten van alcohol ongeveer 2,3 tot 4,2 miljard euro zijn (basisjaar 2013). Als de private kosten ook worden meegenomen, zoals de kosten van voortijdige sterfte en verlies aan kwaliteit van leven, dan zijn de kosten 4,2 tot 6,1 miljard euro, waarvan 0,4 tot 0,45 miljard euro zorgkosten ^[6].

Kosten van alcohol

Wat kunt u doen als zorgprofessional?

Het Samenwerkingsverband Vroegsignalering Alcoholproblematiek ondersteunt u bij het vroegtijdig signaleren en aanpakken van alcoholproblematiek.

De website www.herkenalcoholproblematiek.nl bevat informatie over vroegsignalering bij specifieke doelgroepen waarvoor alcoholgebruik extra riskant is, zoals jongeren, zwangeren, ouderen, werknemers en mensen met andere onderliggende, zowel mentale als fysieke, problematiek. Bovendien bevat de website algemene informatie over het herkennen en aanpakken van (beginnend) problematisch alcoholgebruik.

Wilt u meer weten over alcohol(preventie)?

Het Expertisecentrum Alcohol biedt u de meest recente wetenschappelijke kennis over alcohol(preventie): www.expertisecentrumalcohol.trimbos.nl

Voor publieksinformatie verwijzen wij u naar www.alcoholinfo.nl

Bronnen

1. Peilstationsonderzoek Scholieren/Leefstijlmonitor, Trimbos-instituut i.s.m. RIVM, 2019.
2. ESPAD-onderzoek, het European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, 2019.
3. Gezondheidsenquête/Leefstijlmonitor, CBS i.s.m. RIVM en Trimbos-instituut, 2020. NB: bij de interpretatie van de cijfers van 2020 moet rekening worden gehouden dat de coronacrisis en de daarmee gepaard gaande maatregelen mogelijk invloed hebben gehad op het gedrag en de gezondheid van de onderzoeksdelenemers. Zie [hier](#) voor een verdere toelichting.
4. Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO), 2019.
5. European Social Survey, 2014-2015.
6. De Wit G.A., van Gils P.F., Over E.A.B., et al. *Maatschappelijke kosten-baten analyse van beleidsmaatregelen om alcoholgebruik te verminderen*. Bilthoven: RIVM, 2018 (herziene versie van RIVM rapport uit 2016).